

ROZHODNUTIE

Číslo: 0003/2024/P-ZK
Číslo spisu: 7652-2023-BA

Bratislava 05. 01. 2024

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) tretieho bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 16 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov vo veci konania o mimoriadnej regulácii

r o z h o d o l

podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov tak, že konanie o mimoriadnej regulácii, ktorého účastníkom je regulovaný subjekt **TRENS SK, a.s.**, Súvoz 1, 911 32 Trenčín, IČO: 45 525 315, začaté z podnetu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, odboru regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, **z a s t a v u j e**, pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Odôvodnenie:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom (ďalej len „úrad“) listom č. 43873/2023/BA zo dňa 15. 12. 2023 (ďalej len „oznámenie“) oznámil regulovanému subjektu TRENS SK, a.s., Súvoz 1, 911 32 Trenčín, IČO: 45 525 315 (ďalej len „regulovaný subjekt“), že podľa § 14 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) je účastníkom konania o mimoriadnej regulácii, ktoré úrad začal z vlastného podnetu podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii. Oznámenie bolo regulovanému subjektu doručené dňa 31. 12. 2023.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o regulácii, ak je to potrebné na dosiahnutie účelu regulácie podľa § 3 ods. 1 a ak vznikne mimoriadna trhovú situácia alebo ak dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo ak si to vyžaduje ochrana spotrebiteľa, úrad môže regulovať aj ďalšiu činnosť, tovar alebo cenu v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 (ďalej len „mimoriadna regulácia“). Mimoriadnu reguláciu môže úrad vykonať len po predchádzajúcom prerokovaní s Európskou komisiou.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii konanie o mimoriadnej regulácii sa začína z podnetu úradu.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o regulácii úrad v konaní o mimoriadnej regulácii môže rozhodnúť o regulácii ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 a

- a) prijať opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti a jej podmienok,
- b) určiť rozsah a spôsob vykonávania regulácie ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny,
- c) určiť cenu.

Podľa § 16 ods. 5 zákona o regulácii pri mimoriadnej regulácii sa primerane postupuje podľa § 12 až 15.

Podľa § 14 ods. 3 zákona o regulácii, ak sa začalo cenové konanie na podnet úradu, je účastníkom konania regulovaný subjekt, ktorého má úrad v úmysle cenovo regulovať.

V súlade s § 14 ods. 1 zákona o regulácii v spojení s § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) sa konanie o mimoriadnej regulácii začína dorúčením oznámenia o začatí konania účastníkovi konania (regulovanému subjektu).

Úrad v konaní o mimoriadnej regulácii postupuje podľa zákona o regulácii a správneho poriadku.

Podľa § 10 písm. c) tretieho bodu zákona o regulácii úrad sleduje trh s elektrinou a trh s plynom, mieru otvorenosti trhu s elektrinou a trhu s plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a trhu s plynom, vyhodnocuje dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom a predpoklady na mimoriadnu reguláciu a vypracúva odporúčanie na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

Úrad v oznámení uviedol, že predchádzajúce obdobie, najmä rok 2022, bolo charakteristické neúmerným nárastom cien energií, v dôsledku čoho vznikla mimoriadna trhová situácia. V súčasnosti sú evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady pre obnovenie efektívneho trhu s energiami, trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50% oproti januáru 2023. Z uvedeného je zrejmé, že súčasné náklady na nákup plynu sú nižšie, ako ceny za nákup tejto komodity v roku 2022, ktoré sú reflektované v koncovej cene plynu pre zraniteľných odberateľov plynu.

V dôsledku vzniku mimoriadnej trhovej situácie vplyvom neúmerného nárastu cien plynu úrad zavádza mimoriadnu reguláciu pre dosiahnutie účelu regulácie ustanoveného v § 3 ods. 1 zákona o regulácii v spojení s ochranou spotrebiteľov pred neúmerným nárastom cien tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii účelom regulácie je podľa tohto zákona zabezpečiť transparentným a nediskriminačným spôsobom dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny a v určenej kvalite.

V súlade s § 16 ods. 4 písm. a) a c) zákona o regulácii úrad v konaní o mimoriadnej regulácii môže rozhodnúť o regulácii ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13, a prijať opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti a jej podmienok, a určiť cenu. Rovnako spôsobom vykonania cenovej regulácie je podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o regulácii priame určenie pevnej ceny, ktorý sa pri mimoriadnej regulácii podľa § 16 ods. 5 zákona o regulácii použije primerane.

Úrad ďalej v oznámení na základe údajov a podkladov, ktorými disponuje v rámci výkonu vlastnej činnosti, uviedol nasledovné.

Zavádza mimoriadnu reguláciu v rozsahu určenia pevnej ceny za tovar (komoditu), t. j. pevnej ceny za nákup plynu (ceny za odobratý plyn), pretože táto významne ovplyvňuje koncovú cenu plynu pre zraniteľných odberateľov plynu.

Úrad zavádza mimoriadnu reguláciu v rozsahu trvania od 01. 01. 2024 do 31. 12. 2024, s najneskorším termínom ukončenia do 31. 12. 2024, pretože je potrebná dočasná úprava

regulácie do času novelizácie vykonávacích právnych predpisov vydávaných úradom podľa § 40 ods. 1 zákona o regulácii, ktoré budú zohľadňovať mimoriadnu situáciu na trhu s plynom v súlade s požiadavkami na ochranu spotrebiteľa s cieľom dosiahnutia účelu regulácie. Novoprijaté vykonávacie predpisy úradu budú zohľadňovať potrebu zmeny spôsobu regulácie, ktorá vyplynula z bezprecedentného nárastu cien plynu na trhu, pričom ustanovený spôsob cenovej regulácie bude v súlade s európskou legislatívou.

Výsledkom mimoriadnej regulácie je určenie pevnej ceny za tovar (komoditu), t. j. za variabilnú časť ceny plynu (ceny za odobratý plyn), ktorá bude primerane zohľadňovať oprávnené náklady a primeraný zisk regulovaných subjektov v súlade s účelom regulácie podľa zákona o regulácii, a to nasledovne.

Cena za dodávku plynu zraniteľným odberateľom plynu podľa § 2 písm. k) druhého, štvrtého, šiesteho a siedmeho bodu zákona o regulácii v eurách na jednotku množstva plynu bez nákladov obchodnej činnosti dodávateľa plynu (cena za odobratý plyn) sa určí ako pevná cena vo výške 55,65 eur/MWh pozostávajúca z

- pevnej ceny nákladov na nákup plynu na jednotku množstva plynu vo výške 52,65 eur/MWh,
- primeraného zisku, ktorý je možné zahrnúť do ceny za dodávku plynu vo výške 3,00 eur/MWh.

Úrad pri určení pevnej ceny za nákup plynu na jednotku množstva plynu vychádzal z analýzy uverejnenej na webovom sídle úradu – „Indikátor aktuálnej trhovej ceny komodít – elektriny a plynu“ vydaného 04. 12. 2023, podľa ktorého indikátor trhovej ceny plynu pre dodávku na 12-mesačné plávajúce obdobie od 01. 12. 2023, rovnako ako aj pre dodávku na obdobie kalendárneho roka 2024, predstavuje hodnotu 52,65 eur/MWh.

Čo sa týka metodiky výpočtu, indikátor trhovej ceny plynu pre obdobie plávajúcich 12 kalendárnych mesiacov umožňuje porovnávanie voči cene za dodávku plynu v prípade zmluvy o (združenej) dodávke plynu na obdobie 12-tich po sebe nasledujúcich mesiacov, ktoré nemusia byť totožné s kalendárnym rokom. Zohľadňuje mesačný aritmetický priemer denných cien štyroch po sebe nasledujúcich kvartálnych forwardových produktov EEX THE Natural Gas Futures s dodávkou v základnom pásme (base-load). Cena štyroch po sebe nasledujúcich kvartálnych produktov indikuje štandardizovaný obstarávací náklad fyzickej dodávky komodity pre nasledovných 12 mesiacov, vrátane zohľadnenia cenových rizík a volatility.

Indikátor trhovej ceny plynu pre obdobie nadchádzajúceho kalendárneho roka umožňuje porovnávanie voči cene za dodávku plynu v prípade zmluvy o (združenej) dodávke plynu na obdobie od 01. 01. do 31. 12. nasledujúceho kalendárneho roka. Zohľadňuje mesačný aritmetický priemer denných cien ročného forwardového produktu CAL+1 (dodávka v nadchádzajúcom kalendárnom roku) EEX THE Natural Gas Futures s dodávkou v základnom pásme (base-load). Cena ročného forwardového produktu je vhodná pre porovnávanie voči ponukám viazaným ku kalendárnemu roku.

V oboch prípadoch indikátor trhovej ceny plynu zahŕňa cenu komodity, vrátane zohľadnenia nákladov na štandardizovaný odberový diagram vo výške 10 % z ceny komodity. Indikátor nezahŕňa ďalšie náklady dodávateľa na dodávku plynu, ako napr. náklady spojené s obsluhou odberateľa, obchodná marža a zisk dodávateľa, a pod.

Úrad v oznámení regulovanému subjektu uviedol, že podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 správneho poriadku je oprávnený pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladom, k spôsobu jeho zistenia a navrhovať jeho doplnenie v lehote troch dní odo dňa doručenia výzvy. Regulovaný subjekt bol ďalej poučený, že ak sa v určenej lehote nevyjadrí, úrad bude mať za to, že k podkladom pred vydaním rozhodnutia nemá pripomienky a rozhodne vo veci.

Regulovaný subjekt sa k oznámeniu o začatí konania o mimoriadnej regulácii v úradom stanovenej lehote nevyjadril.

Úrad pristúpil k opätovnému preskúmaniu podkladov pre rozhodnutie a uvádza nasledovné:

Zámer úradu zaviesť mimoriadnu reguláciu voči regulovanému subjektu vychádzal zo záverov vykonaných prieskumov a podkladov, ktorými disponoval úrad, podľa ktorých v súčasnej trhovej situácii oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Teda vznikla mimoriadna trhovú situácia, pričom úradom navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania účelu regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny, s cieľom ochrany koncového odberateľa.

Na druhej strane zavedenie mimoriadnej regulácie má za cieľ naplnenie účelu regulácie a vo svojej podstate predstavuje kritérium verejného záujmu. Regulácia slúži na zabezpečenie dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané ceny a v určenej kvalite. Uvedený cieľ musí byť dosiahnutý transparentným a nediskriminačným spôsobom. S ohľadom na invazívnu povahu mimoriadnej regulácie je pri jej vykonávaní nevyhnutné vždy zohľadniť požiadavky proporcionality.

Úrad s ohľadom na charakter mimoriadnej regulácie pri zohľadnení princípu proporcionality a zásady vhodnosti, nevyhnutnosti a primeranosti zásahu, uvádza, že vzhľadom k možnému výsledku mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu, v spojení s nenaplnením cieľu a účelu mimoriadnej regulácie, možno považovať dopady zavedenia mimoriadnej regulácie na regulovaný subjekt za neprimerané.

Podľa § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Na základe uvedených skutočností úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa podľa § 30 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Richard Ružička
riaditeľ odboru regulácie plynárenstva
a obchodu s elektrinou a plynom

Rozhodnutie sa doručí:

TRENS SK, a.s., Súvoz 1, 911 32 Trenčín